

STIRLING

SHIRIFDOME.

EX CAMBDENO.

Ennoxia ad Ortum æstivalem conterminus est ager Sterlinensis, nomine à primario oppido assumpto, soli ubertate, & nobilium frequentia nulli Scotiae provinciae secunda. Hic illud angustum

est terræ spatium, quo GLOTTA & BODOTRIA, sive *Dunbritton Frith* & *Edenborough Frith* (ut ad nostra tempora loquar) diverſi maris æstu longius invecſti ne invicem pertingant, dirimantur: quod Iulius Agricola, qui huc & ulterius penetravit, primus observavit, & hoc interſtitium præſidiis firmavit, ita ut omnis ceterior Britanniae pars à Romanis tunc teneretur, hostibus velut in aliam insulam submotis; ut recte judicavit Tacitus, non alium Britanniae quærendum terminum: Nec ulterius sane subsequenti tempore Virtus exercituum, & Gloria Romani nominis, quæ vix ſiſti poterant, limites imperii hac in parte promovit, licet incursionibus subinde infestaverit. Sed post hanc gloriosam Agricolæ expeditionem ipſo revocato, *Britannia*, ut ait Tacitus, *miſſa*, nec huc uſque retenta. Nam Britanni Caledonii ad *Tinam* uſque flumen Romanos repulerunt, adeo ut Hadrianus, qui Britanniam anno plus minus quadrageſimo poſt adiit & multa in ea correxit, non ulterius proceſſerit, ſed juſſerit ut Deus TERMINVS, qui nulli cedere ſolitus, ipſi Hadriano ex hoc loco perinde ut in oriente cis Euphratem, retrorſus cederet. Vnde illud B. Auguſtini: Deus TERMINVS qui non ceſſit Iovi, ceſſit Hadriani voluntati, ceſſit Iuliani temeritati, ceſſit Ioviani neceſſitati. Uſque adeo ut Hadrian. ſatis habuerit inter *Tinam* & *Eſcam* fl. murum ceſpitiſtium ducere centum mill. paſſ. citra *Bodotriam* ad Austrum. Verum Antoninus Pius, qui ab Hadriano adoptatus, in ejus nomen tranſiit, dictus *Titus Aelius Hadrianus Antoninus Pius*, ductu Lollii Urbici quem Legatum huc miſerat, barbaros iterum trans *BODOTRIAM* alio ut habet Capitolinus ceſpitiſtium muro, ſcilicet ab illo Hadriani, ſubmovit. Quem hoc in loco de quo agimus ductum fuiſſe (& non à Severo ut vulgo creditum) non alios advocabo teſtes quam duas antiquas Inſcriptiones hic effoſſas, quarum altera, ad *Cadir* parieti domus infixæ, docet Legionem Secundam Auguſtam per tria mill. paſſ. & amplius, altera jam in ædibus Comitum Mareſcalli ad *Dunotyr*, quæ innuit vexillationem Legio-

Scotia.

nis viceſimæ Victricis per 111 mill. paſſ. murum duxiſſe. Sed habet ipſas, ut Servatius Rihelius nobilis Sileſius, qui has regiones curioſe obſervavit, mihi deſcripſit:

IMP. CAESARI T. AELIO.
HADRIANO ANTONINO.
AVG. PIO. P. P. VEXILLA-
TION. LEG. XX. VAL. VIC.
F. PER. M. P. III.

IMP. CAES. TITO. AELIO
HADRIANO ANTONINO.
AVG. PIO. PP. LEG. II. AVG.
PER. M. P. M. DC. LXVII.

Ad *Cadir*, ubi hæc poſterior extat, etiam alter oſtenditur lapis, in quo intra coronam lauream duabus victoriolis ſuſtentata legitur:

L E G.
I I
A V G.
F E C I T.

Et in pago (*Miniabruch* dicta) ex domo Miniſtri tranſlata eſt hæc inſcriptio in Nobilis domum, quæ ibidem exædificatur:

D. M.
C. I V L I.
MARCELLINI
P R A E F.
COH. I. HAMIOR.

Cum autem Barbari imperante Commodo hunc murum tranſgreſſi multa vaſtaſſent, Severus Hadriani murum, ut jam diximus, reſtauravit. Poſtea tamen regionem interjectam in ſuam poteſtatem redegerunt ruſus Romani. Nam Carauſum ſub Diocletiano reſirmaſſe hunc murum & ſeptem caſtellis communiviſſe tradidit Ninius. Poſtremo hunc locum muniunt Romani Theodoſio juniore imperante, ductu Gallionis Ravennatis. *Fece- runt autem*, inquit Beda, *ex ceſpitiſtibus murum non tam lapidibus quam ceſpitiſtibus conſtruentes, utpote nullum tanti operis artiſicem habentes, ad nihil utilem, inter duo freta vel ſinus maris per millia paſſuum plurima. ut ubi aquarum munitio deerat, ibi præſidio Valli ſines ſuos ab hoſtium irruptione defenderent. Cujus operis ibidem facti, id eſt, Valli latiſſimi & altiſſimi uſque*

Ii

hodie

Deus Ter-
minus.

Auguſtin.
de Civ. Dei
l. 4. c. 29.

Murus
Antonini
Pii.

Cohors Pri-
ma Hamio-
rum.